

PRAŠO ISTIRTI RUSIJOS VERGU STOVYKLAS

KIDULIŲ PROGIMNAZIJOJE YRA NET 27 KOMJAUNUOLIAI

V. Knyva—švietimo komisaro pavaduotojas, Ariskinas—Kauno Universiteto prorektorius

1948 m. spalio 28 d. "Tiesa" rašo, kad Kidulių (Šakių ap.) progimnazijos direktorė yra Aldona Samajauskaitė, komjaunuo-lė. Jos pastangomis iš 136 moksleivių 29 priklauso komjaunimo organizacijai, pionierių organizacijai priklauso 71 žemesniųjų klasių mokinys. Partijos atestacija apie ją:

"Samajauskaitės vadovaujamoje Kidulių progimnazijoje geriausiai iš visos apskrities vidurinių mokyklų vedamas ideolo-ginis auklėjimas ir geriausias mokinių pažangumas."

MOKINA JAUNUOLIUS DIRBTI FABRIKUOSE

1948 m. gruodžio 13 d. "Tie-sa" rašo: "lapkričio 10 d. pra-sidėjo eilinis jaunimo šaukimas į Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos fabrikinio — gamyklinio apmo-kyimo (FGA) mokyklas.

Šaukimas truks ligi 1948 m. gruodžio 15 d. 1000 jaunuolių bus pašaukta išmokti masiškai statybinių profesijų.

Per 1945-48 metus į respubli-kos įmones ir statybas iš ama-tų, geležinkelinkų ir FGA mokyklų atėjo apie 14 tūkstan-čių jaunų kvalifikuotų darbi-ninkų, daugiau kaip 50% jų iš FGA mokyklų."

KNYVA PADĖS NIUNKAI VALYTI MOKYKLAS

1948 m. lapkr. 13 d. "Tiesa" rašo, kad švietimo ministerio Niunkos pavaduotojas jau yra V. Knyva, o Kauno un-to pro- rektorius yra Ariskinas.

SPAUDA PUOLA DĚSTYTO- JĄ VASKEVICIŲTĖ

1948 m. lapkr. 16 d. "Tiesa" rašo, kad po LTSR mokslų aka- demijos diskusijų, kuriose bu- vo išpažintys ir atgailos, infor- muojama, kas Kauno aukšto- siose mokyklose praktiškai da- bar daroma.

Kauno un-tas nutarė pašalin-

ti iš bibliotekos morganistinės — mendelinės pakraipos li- teratūrą, peržiūrėti mokslinių darbų temas ir bereikšmes praktiniams gyvenimui išbrauk- ti.

Bet laikraštis puola vyr. dė- stytoją Vaškevičiūtę, kam ji apie celes dėsto tokiu būdu: "Vienas mokslininkas, Veisma- nas, tvirtina...", "rusų moksl- nininkas Mečnikovas mano..." Toks "objektyvistinis stovykas" j vieną gretą visų biologijos moksle figuruojančių vardų ne tik nesudaro jokios kovos prieš veismanizmą, bet yra naudi- gas tik veismanistams."

DOCENTAI MASTAUSKIS IR VASINAUSKAS NEPASITAISE

Už tokio "apolitiško dėsty- mo" toleravimą kaltinama uni- versiteto partinė organizacija, ypač jos sekretorius Kuzmins- kas.

Panašiai padarė žemės ūkio akademija ir veterinarijos aka- demija.

Bet ir čia docentai Mastaus- kis ir Vasinauskas nepasitaisė, o partiniai sekretoriai Venckus ir Minkevičius nesikiša į dėsty- mo liniją ir nesidomi ideologi- niu lygiu akademijose.

ELTA

— ANNE LOUISE STRONG YRA ŠNIPĖ, — SKELBIA SOVIETŲ VALDŽIA

Maskvoje areštuota ilgametė komunistų propagandistė, ji bus ištremta

MASKVA, Rusija, vas. 15 d. — Anna Louise Strong, žino- ma rašytoja ir Amerikos laik- raščių korespondentė, areštuota, ji kaltinama šnipinėjimu ir bus išsiųsta iš sovietų terito- rijos, sako oficialus sovietų valdžios pranešimas. Mrs. Strong jau nuo 1921 metų važinėja Rusijon, ji ilgus metus gyveno Maskvoje. Ji ra- šė propagandistinius straips- nius ir visą laiką gynė komu- nistų politiką.

STRONG BUVO IŠTEKĖJUSI UŽ RUSO

Oficiali sovietų nota sako, kad "gerai žinoma šnipė, laik- raštininkė A. L. Strong, sau- gumo organų suimta pirmadi- nį". Tik per užsienio reikalų ko- misariato valdininkų neapdar- mą ši žvalgybininkė įvažiavo į Sovietų Sąjungą. Radijas aiš- kina, kad josios ištėkėjimas už sovietų piliečio daug padėjęs šnipinėjimo darbai. Pasirodo, kad Mrs. Strong vyras prieš porą metų mirė Maskvoje.

Ilgus metus Anna L. Strong redagavo sovietų valdžios Mas- kvoje anglų kalba leidžiamą sa- vairaščių.

J.V. abejoja sovietų pranešimu

WASHINGTON, D. C., vas. 15 d. — Sovietų valdžia įsiti- kino, kad Anna L. Strong ko- munistams bus naudingesnė Amerikoje, negu Maskvoje, to- dėl ir nutarta ją išsiųsti, — šiandien pareiškė vienas valsty- bės departamento pareigūnas.

Mrs. Strong visą laiką varė prosovietinę propagandą, ji be jokių skrupulų gynė komparti- jos liniją kaip vadaus, taip už- sienio reikaluose.

Valdžios atstovai mano, kad šiandien sovietų spaudoje pasi- rodžiusi žinia yra nauja sovie- tų valdžios apgaulė.

TYRINĖS PILIETINES STRONG TEISES

Sovietų valdžia turi teisę Mrs. Anna Louise Strong iš- tremti iš savo teritorijos, sako valstybės departamentas.

Bet ar ji galės įvažiuoti į J. Valstybes, tai spręs J.V. val- džia. 63 metus einanti komu- nistų propagandistė gimė Ne-

STATE OF ILLINOIS EXECUTIVE DEPARTMENT Through a communication (COPY) WHEREAS, the 16th day of February is the Independence Day of the Republic of Lithuania; and WHEREAS, on that day the citizens of Illinois who are of Lithuanian descent will convene in various cities to join their fellow countrymen in the grief of a liberty-loving people caused by the aggression and acts of injustice of a Neighbor Power, who forcibly occupied Lithuania and usurped the sovereign and inalienable rights of the Lithuanian people; and WHEREAS, the Lithuanian people are vigorously opposed to foreign occupation and domination, and are determined to restore and secure their freedom as provided in the Atlantic and United Nations Charters; and WHEREAS, the people of the State of Illinois are in full sympathy with the freedom-loving people of Lithuania and of other countries dominated by alien totalitarian forces; NOW, THEREFORE, I, Adlai E. Stevenson, Governor of the State of Illinois, do hereby proclaim Wednesday, February 16, 1949, as REPUBLIC OF LITHUANIA DAY throughout Illinois, and commend all interested groups, organizations, and individuals to appropriately observe the occasion, wishing that Lithuania and the Lithuanian people soon attain their goal of freedom and security which they so ardently desire and cherish, and to which they have every right.

In Witness Whereof, I have hereunto set my hand and caused the Great Seal of the State of Illinois to be affixed. Done at the Capitol, in the City of Springfield, this FOURTEENTH day of FEBRUARY, in the Year of Our Lord one thousand nine hundred and FORTY-NINE, and of the State of Illinois the one hundred and THIRTY-FIRST. Adlai E. Stevenson GOVERNOR Edmund J. Bennett SECRETARY OF STATE

ILLINOIS GUBERNATORIAUS ADLAI STEVENSONO ISLEISTA VASARIO 16-tos DIENOS PROKLAMACIJA

braskoj, josios tėvas buvo ti- kybininkas. Prieš 10 metų Mas- kvoje ji ištėkėjo už sovietų pi- liečio.

Per 25 metus ji daug važi- nėjo po užsienius, savo paso neatsinaujino. 1946 m. ji buvo atvažiavusi į J. Valstybes. Tuo metu ji sakė komunistams pa- lankias kalbas ir organizavo J. V. ir Sovietų Sąjungos Drau- gingumo tarybą. Teisių žinovai tiria josios pilietines teises.

Paminės Lietuvos nepriklausomybę

CHICAGO, ILL., vas. 15 d. —Senatorius Scott W. Lucas, senato daugumos lyderis, pranešė Chicago Lietuvos Tary- bos sekretorei panelei E. Mi- kužiūtei, kad darbai sostinė- je neleidžia jam atvažiuoti į Chicagoj suruoštą Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą.

Bet jis pasižadėjo atkreipti valdžios ir krašto gyventojų dėmesį į Lietuvos reikalą, va- sario 16 dieną paminint Lie- tuvos nepriklausomybės rei- kalą sėnate.

Daugumos lyderis laiškė sako, kad jis tai noriai pada- rsysiąs.

Illinois gubernatorius Adlai E. Stevenson

• Vyriausias teismas atme- tė Bennett E. Meyers prašy- mą peržiūrėti jo bylą ir su- mažinti bausmę. Karo metu Meyers ėmė kyšius už valdžios užsakymus.

• Čekų diplomatas Josef Korbel New Yorke pareiškė, kad krašte gamyba žymiai su- silpnėjo, čekų produktų vertė ir kokybė pablogėjo.

Vėliausios žinios

• Britų zonoj nukrito Ber- lynan maistą vežęs J.V. lėktu- vas.

• Mrs. Anna Strong ne tik- tai šnipinėjo, bet kurstė rusus prieš sabotažą, sako Maskvos ra- dijas.

• Prezidentas Trumanas pa- siuntė kongresui įstatymo pro- jektą kainų ir algų kontrolei. Netrukus kongresas gaus dar kelis projektus.

• Rankino vadovaujame Ko- mitete įvyko nesusipratimų. Komitetas posėdžiavo tik 7 minutes, 7 komiteto nariai iš- bėgo, jie nenori pripažinti Ran- kino diktatūros. Rankin siūlo karo veteranams skirti pensiją, tuo tarpu atstovų dauguma da- bartiniu metu nenori tokio iš- tatyto projekto.

• Senatorius Taft nepaten- kintas William Green pareiški- mais. Jis sako, kad AFL vadas reikalauja nepaprastai didelių privilegijų.

• Rytų valstijose oras smar- kiai atšilo, vienur jis siekė 60 ir 70 laipsnių, o Baltimorėje termometras pakilo iki 80 laips- nių.

BRITŲ ATSTOVAI REMIA AMERIKOS DARBO FEDERACIJOS REIKALAVIMĄ

—Atlanto Sąjungos kritikai turi būti atsargūs, kad nepakenktų visam planui,—sako Acheson

LAK ESUCCESS, N. Y., vas. 15 d. — Sovietų Sąjungos ir Rytų Europos valdžios savo pramonėje vartoja vergų dar- bą,—šiandien Jungtinių Tautų žmogaus teisių komitetui pareiškė J. Valstybių atstovas. Jis komitetui įteikė Amerikos Darbo Federacijos paruoštą dokumentą apie vergų stovyk- las Rusijoje.

AFL vadovybė tvirtina, kad vien tik tai Sovietų Sąjungoje šiandien yra nuo 8 iki 14 mi- lionų vergų. Valdžia juos iš- naudoja būriausiu būdu, laiko nepaprastai blogose są- lygose, marina badu, neap- rengia, neapauna ir beveik nieko nemoka už atliktą dar- bą. Vergų stovyklos veikia ir kitose Rytų Europos valsty- bėse, bet jos nepaprastai gau- sios Sovietų Sąjungoje.

Savo tvirtinimus Amerikos Darbo Federacija remia liu- didimais žmonių, tose stovyk- lose gana ilgai buvusių. Do- kumente nurodomos stovyklų vietos ir vardai, aprašomos kiekvienos stovyklos darbo sąlygos.

Organizuoti Amerikos dar- bininkai reikalauja, kad tarpt- autinė organizacija iširtų vergų laikymo sąlygas Sovietų Rusijoje. Ji nori, kad tarptau- tinė organizacija paskirtų dar- bininkų delegaciją, kuri galė- tų laisvai važinėti po Rusija

ir iširti sąlygas. Sovietų val- džia pasižadėjo vergų nelai- kyti, ji laužo tarptautinius pasižadėjimus, įrašytus į pa- grindinę žmogaus teisių de- klaraciją.

Sovietų atstovas Sorokin paneigė tvirtinimus, kad Ru- sijoje yra vergų stovyklos.

Britų atstovas pareiškė, kad jis taip pat norėtų iširti ver- gų klausimą Rusijoje. Britai tu- ri labai plačią informaciją apie rusų vergų stovyklas.

WASHINGTON, D. C., vas. 15 d. — Dean Acheson šian- dien prašė Atlanto Sąjungos kritikus būti atsargiems. Jis bi- jo, kad nieku nepagrįsta kriti- ka nepakenktų sąjungos suda- rymui. Atlanto Sąjungos val- stybės turi dar susitarti dėl vi- sos eilės klausimų. Nevykusi kritika gali pakenkti susitari- mui.

Senatorius Hickenlooper pa- reiškė, kad J. Valstybės turėtų stoti karan tik tai tuo atveju, jei užpuolimas būtų neišprovo- kuotas. Jis reikalauja, kad J.V. kongresas spręstų apie stojimą karan. Bet kuri Atlanto Sąjun- gos valstybė galėtų išprovokuo- ti karą, o J. Valstybės būtų priverstos kariauti. Vakar pa- daryti senatorius Connally ir Vandenberg pareiškimai sukėlė rimtų diskusijų Europoje.

GEN. MACARTHUR NORI DAUGIAU KAREIVIŲ, BET JŲ NEGAUS

Prezidentas Trumanas tariasi su žinovais dėl platesnio socialinės apdraudos plano

WASHINGTON, D. C., vas. 15 d. — Gen. MacArthur pra- šė karo vadovybę pasiūsti da- ugiau kareivių ir ginklų į Japo- niją, bet valdžia nutarė karei- vių nesiųsti.

Gen. MacArthurui pranešta, kad dabartiniu metu būtų "ne- praktiška" siūsti daugiau ka- reivių į Japoniją, šiandien pa- reiškė karo sekretorius Ken- neth Royall.

Sąjungininkų karo vadas jau anksčiau prašė sustiprinimų, savo pageidavimą jis pakarto- jo neseniai Japonijoje buvšiam karo sekretoriui.

SUSIRŪPINO KOMUNISTŲ LAIMĖJIMAI

Gen. MacArthur susirūpino komunistų laimėjimais Kinijoje. Jam atrodo, kad J. Valstybės turėtų turėti Japonijoje žymią daugiau kareivių ir lėktuvų, jei nori pastoti kelią sovietų eks- pansijai.

Jei komunistams pavyktų okupuoti pietų Kiniją, tai su- šidarytų rimtas pavojus.

MacArthurui pranešta, kad valdžia negali siūsti ginklų į visus frontus. Royall pareiškė, kad valdžia nesirengia atšauk- ti gen. MacArthur iš Japoni- jos.

TARIASI SU ĮSTATYMU LEIDEJAI

Prezidentas Trumanas šian- dien pasikvietė į Baltosius Rū- mus įstatymų leidėjus, kad ga- lėtų su jais aptarti planą socia-

linei apdraudai praplėsti. Be 15 mokamoms priemonėms parūpinti komiteto narių, pasi- tariman pakviesti socialinės apdraudos specialistai.

Prezidentas yra pasiryžęs praversti rinkimų metu prižadė- tus įstatymus, jis planuoja im- tis konkrečių žingsnių.

SKIRIA PINIGUS BUTŲ NUOMŲ KONTROLEI

Atstovų komitetas nutarė pa- skirti butų ir namų statybos įstaigai 4,800,000 dolerių.

Komiteto nariai priėjo išva- dos, kad nuomų kontrolė bus reikalinga, todėl jie ir skiria Tighe Woods vadovaujamai įstaigai reikalingas sumas.

Komiteto nariai sako, kad Walter Reuther pasiūlymas yra rimtas, jau reikia susirūpinti.

REIKALAUJA ATŠAUKT TAFT-HARTLEY ĮSTATYMĄ

Amerikos Darbo Federacijos prezidentas William Green šian- dien prašė senato darbo komi- tetą tuojau atšaukti veikiantį Taft-Hartley įstatymą.

Green pareiškė, kad Taft- Hartley įstatymas siaurina dar- bininkų teises, neduoda jiems balso nesusipratimų metu.

Taft-Hartley įstatymo negai- ma pritaikyti praktikoje, jie netinka. Green sako, kad jo au- toria žinoję apie nevykusius įstatymo paragrafus, bet vis- tiek juos pravedė.

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription rates table for 'Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoj' and 'Užsieniuose'.

Reikalauja Iširti Vergiją Rusijoje

Amerikos Darbo Federacija seniai reikalauja, kad Jungtinės Tautos darytų žingsnius iširti vergų darbo stovyklas Sovietų Sąjungoje.

Darbo Federacijos reikalavimą, pagaliau, nutarė remti Jungtinės Valstybės. Willard L. Thorp, valstybės sekretoriaus padėjėjas ir Amerikos atstovas Jungtinių Tautų ekonominėje ir socialinėje taryboje, aną dieną pareiškė, kad pasaulio organizacija ilgiau nebegali ignoruoti vis aiškesnių įrodymų, jogei Sovietų Sąjungoje ir kitose komunistų valdomose šalyse yra plačiai vartojamas "prievertos darbas."

Surinktomis iki šiol informacijomis, skaičius žmonių, dirbančių Sovietų Sąjungoje vergų darbo stovyklose, siekia tarp 8 ir 14 milijonų!

Sarmata laisvoms tautoms, kad jų valdžios iki šiol tylėjo apie šią pasibaisėtina Rusijos diktatorių piktdarybę. Maskvos propagandos mašina nuolatos traukia apie "darbininkų vergus" įvairiose šalyse, apie "priespaudą" Azijos kolonijose ir kitur.

Gera, kad Washingtonas, pagaliau, sutiko pakelti balsą Jungtinėse Tautose.

Anna Louise Strong — "Šnipas"

Sovietų valdžia suėmė Amerikos žurnalistę, Anna Louise Strong, kuri daugiau kaip 55 metus tarnavo bolševikams, agituodama už sovietus raštu ir žodžiu.

Kada Baltijos valstybės buvo Stalino pagrobtos, Anna Louise Strong nuvyko tenai ir paskui siuntė spaudai melagingus aprašymus, kaip "laimingi" tų pavergtų tautų žmonės.

Ir dabar staiga sovietų žvalgyba ją suareštavo! Tai Stalino dėkingumas.

APŽVALGA

LIKVIDUOJA RUMUNIJOS LIAUDIES PARTIJĄ

Rumunijos Tautinė Liaudies Partija ketina užsidaryti. Jos centro komitetas nutarė kovo 21 d. likviduoti partiją ir patarti jos nariams stoti į "tinkamiausią masinę organizaciją."

Tautinė Liaudies Partija yra "kairiųjų" inteligentų organizacija, kurios vadai manė galėsią "koperuoti" su komunistais, bet pas komunistus "kooperacija" reiškia pilną pasidavimą.

Komunistai taip pat, kaip ir naciai, nepakenčia jokios nepriklausomos politinės organizacijos.

NE PIRMAS NUBAUSTAS KARDINOLAS

Vienas spaudos komentatorių, kalbėdamas apie Vengrijos kardinolo Mindszenty bylą; pastebėjo, kad tai esąs pirmas istorijos tokio aukšto bažnyčios viršininko nubaudimas pasauliniame teisme.

joje, surado, kad buvo ir daugiau nuteistų kardinolų.

Pavyzdžiui, kardinolas Fisher, kuris pasipriešino Anglijos karaliui Henry VIII, atskyrusiam savo krašto bažnyčią nuo Romos, kada popiežius neleido jam imti "divorsą" nuo savo žmonos Katerinos ir vesti kitą moterį.

Popiežius Povilas pakėlė Fisherį į kardinolus, tuo parodėdamas jam savo užuojautą. Kardinolas buvo apkaltintas paneigęs karaliaus autoritetą ir todėl esąs "išdavikas."

"Jo (kardinolo) galva buvo nukirsta Londone ant Tower Hill ir buvo iškabinta ant lazdos ant Londono tilto. Vėliau galva ir visas kūnas buvo įmesti į Thames upę."

Tai atsitiko pirmoje pusėje 16-to šimtmečio.

Lietuvos Nepriklausomybės Deklaraciją pasirašė šiam paveiksle nufotografuoti asmenys. Iš kairės ir dešinės sėdi: J. Vileišis, Dr. J. Saulys, kun. J. Staugaitis, St. Narutavičius, Dr. J. Basanavičius, A. Smetona, kun. K. Šaulys, inž. St. Kairys ir J. Smilgevičius. Stovi: K. Bizauskas, J. Vailokaitis, D. Malinauskas, kun. Vl. Mironas, M. Biržiška, A. Petruilis, S. Banaitis, P. Klimas, A. Stulginskis, J. Sernas ir P. Dovydatis.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS DEKLARACIJA

Lietuvos Taryba savo posėdy vasario 16 d., 1918 m., vienbalsiai nutarė kreiptis į Rusiją, Vokietiją ir kitų valstybių vyriausybes šiuo pareiškimu:

Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamos pripažintą tautų apsisprendimo teise ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo mėn. 18-23 d., 1917 metais, skelbia atstanti nepriklausomą demokratiniams pamatais sutvarkytą Lietuvos Valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskiranti nuo visų valstybių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Drąge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau susaukto Steigiamasis Seimas, demokratiškai būdu visų jos gyventojų išrinktas.

NETIKSLUS PASAKOJIMAS

Vokietijoje leidžiamam tremtinių laikraštyje "Muntys" šiuo metų sausio 10 d. numeryje, A. Kelmūtis bando papildyti Kazio Vėzikio rašinius, įdėtas "Mūsų Kelyje," apie kai kuriuos P. Grigaičio "biografinius nuotykius."

A. Kelmūtis sakosi pažinojęs tuos asmenis, kurie padėjo Grigaičio pabėgti iš Suvalkų kalėjimo, nes "šamokslas" išvaduoti Grigaitį buvęs padarytas tuo tėviškėje, kai tik pastarasis buvo atvežtas į Kalvarijos kalėjimą.

"Taigi šiame," rašo A. Kelmūtis, "šešių asmenų, nepriklausančių jokiai partijai, bet palaikančių revoliucionierių, pasitarime buvo nustatyta, kad p. Grigaitį nieko nelaukiant reikia gelbėti."

Viršpaminėto Žukausko siūnus apsiėmęs pristatyti prie kalėjimo dviratį sutartoj vietoj, kad išspruktų P. Grigaitis galėtų skubiai vykti prie Vokietijos sienos.

"Šamokslininkai" susisiekė taip pat su žydu "Bundo" veikliu žmogum, marijampolietiu Soboliu, kuris jau kelis kartus bėgęs iš kalėjimo ir žinojęs, kaip tokius dalykus organizuoti.

bet Grigaitį netikėtai išvežė iš Kalvarijos į Suvalkus, ir sąmokslas planas reikėjo keisti. Jaunuolis Žukauskas tada nuvykęs į Suvalkus, kur kalėjimo kareivis tarnavę keli jo bičiuliai, kartais būvę Kalvarijos kalėjimo sargais. Per juos, girdi, ir buvę viskas padaryta taip, "kaip buvo anksčiau sumanyta."

A. Kelmūtis, tur būt, neturi nuovokos apie Suvalkų kalėjimą, jeigu jisai įsivaizduoja, kad kalėjimo sargai "matė" Grigaičio šokimą per sieną ir bėgimą, bet "tik apsimetė, kad nieko nematė ar nepastebėjo."

Šitas A. Kelmūčio pasakojimas neturi beveik nieko bendra su faktais, kiek jie yra žinomi "Naujienų" redaktoriui.

"Naujienų" redaktoriui.

Galimas daiktas, kad Kelmūčio tėviškėje buvo tariamasi gelbėti Grigaitį ir kad sąmokslu dalyviai ieškojo tautos pasą jo minimajį neva "Bundo aktyvistą" Sobolį, kuris jiems nežinanti tarnavo caro žvalgybai. Jeigu jiems būtų pavykę įtraukti jį į savo "šamokslą," tai Sobolis greičiausia būtų išdavęs Grigaitį ir įklampinęs juos pačius.

Socialdemokratų "Bundo" veikėjas, kuris organizavo pagalbą iš oro pusės, buvo atvykęs iš Rygos ir netikėtai pakliuvęs į policijos nagus Suvalkuose. Jisai sėdėjo gretimoje kameroje ir Grigaitis turėjo progą su juo išsikalbėti — ir susitarti dėl pabėgimo. Dviratį parūpino ir sutvarkė dalykus su pasienio sargyba dėl Prūsų sienos perėjimo "Bundo" organizacija.

Nei Kalvarijos, nei Marijampolės žmonės nieko apie tai nežinojo.

Šamokslas pačiame Suvalkų kalėjime buvo padarytas su kitais asmenimis, bet ne su kalėjimo sargais. Visi sargai buvo lenkai ir vargiai bent vienas jų turėjo kokią pažintį su Kalvarijos kalėjimo sargais. Kai kuriuos sargus Suvalkuose buvo galima papirkti: už pinigus jie išmugeliuodavo į kalėjimą laiškus arba slapta išnešdavo kalinio laišką ir įmesdavo mišre into dėžutę. Bet nieku būdu nebūtų buvę galima pasitikėti bent vienu sargu, kad jisai padėtų pabėgti iš kalėjimo. Jiems grėsė per daug didelė baismė. Buvo tako stovis ir už tokių nusikaltimų sargas galėjo būti sušaudytas.

Is oro kalėjimą saugojo ne sargai, o kareiviai su užtaisytais šautuvais: po vieną kareivį kiekvienoje kiemo kertėje ir

BRANGŪS BROLIAI IR SESERS LIETUVIAI!

Toli atskirti nuo savo artimųjų, nuo savo gimtųjų laukų ir sodžių, mes vėl švenčiame mūsų didžiausiąją sukaktį — Vasario Sešioliką, kadaise lietuvių persekiojimus, apie beatodairišką okupantų palstangą likviduoti savistovius Lietuvos liūdėsius, apie naujas ir naujas deportacijas, apie naujas liaus liūdėsių ženkle.

Mūsų liūdėsių ir susirūpinimas yra pagrįsti ir suprantami. Žiūri bolševikų okupaciją Lietuvoje tebesitėsia. Šios dienos šventę tūkstančiai lietuvių sutinka kalėjimuose ir sužverėjusių tardytojų kameroje, Sibiro vienas kalėjimo fronte, iš gatvės pusės. Bet kareiviai nestovės gale trobos, kur buvo tik kelių pėjų trovos nuo sienos iki aukštoj tvoros iš storų "plauškų" su nusmailintais galais viršuje. Tas kalėjimo trobos galas buvo laikomas taip "saugiu," kad nei sargai, nei kareiviai tenai niekada nenuėdavo pažvelgti kas dedasi...

Apie bėgimo laiką niekas nežinojo iki paskutinės valandos. Apie tai buvo pranešta "Bundo" organizacijai mieste laišku, kurį pristatė nurodytu adresu studentas Pictaris ir Pranas Paršaitis (Gabrio-Paršaitis brolis), paleisti 1906 m. birželio mėn. po kaučija. Juodu išėjo 12 val. vidurdienį, prizažėdami patv. laiško neskaityti (kad kam nors neišsiplepėtų, nes Pranas mėgdavo išsigeriti), tik įteikti ji "kam reikia." Prieš 4 val. popiet įvyko pabėgimas.

Aišku, kad joks Žukauskas Kalvarijoje negalėjo apie tai patirti ir pristatyti dviratį.

Beje, Kalvarijos kalėjimo sargo lietuviu, kuris simpatizavo revoliucionieriams, pavardė buvo, rodos, Jankauskas, o ne Žukauskas. Kada Grigaitis ėjo kalėjimo koridorium, prieš išvažiuojant į Suvalkus, Jankauskas skubiai prisitartino prie jo ir paspaudė ranką, palikdamas kalinio saujoje dešimtrublę. Ar tai buvo paties sargo dovanė, ar jam įteikti Grigaičio draugų pinigai, netiko patirti.

taigose ir tolimose koncentracijos stovyklose. Iš Lietuvos mus pasiekia žinios apie nesibaigiančius lietuvių persekiojimus, apie beatodairišką okupantų palstangą likviduoti savistovius Lietuvos liūdėsius, apie naujas ir naujas deportacijas, apie naujas liūdesius Sibiro sritis, siekiant Lietuvą palikti be lietuvių. Visa tai mus verčia su didžiausiu susirūpinimu sekti įvykius ir stengtis, kad išlaisvinimas neatėitų per vėlai. Vis dėlto tarptautiniai politiniai įvykiai rodo, kad demokratinis pasaulis jau gerai supranta, kas slepiasi už geležinės uždangos ir koki pavojai gresia žmogui iš bolševikinės tiranijos. Mūsų tikėjimą šviesesnių rytojumi, mūsų valstybės suverenitui teisi atstatymu ir mūsų tėvynės išlaisvinimu stiprina ne tik naują politinę padėtį prieš Sovietų Sąjungą, bet ir gilus istorinis patyrimas, jog net ir kruviniausiasieji despotai ir jų smurtu sukurtos imperijos neišlaiko pančiuose žmonių, besiveržiančius į laisvę, kultūrą ir toleranciją. Nėra abejonės, kad ir raudonieji tiranai gaus lygiai tą patį atlyginimą, kokį gavo Vokietijos ir Japonijos avantiuristai.

Šia iškilminga proga aš kviečiu visus lietuvius brolius ir drausiai nešti mūsų Nepriklausomybės vėliavą. Nors mes, išėiviai, kiekvienas turime savo rūpesčių, bet mūsų rūpesčiai nebūlunka, prisiminus mūsų brolių kančias tėvynėje. Mes esame laisvi žmonės, nepasiekiami raudonojo despoto, ir todėl mūsų pareiga subendrintomis jėgomis dėtis kovon už mūsų Lietuvos laisvę.

Sioje kovoje mes esame vienie. Mūsų kenčiančios tėvynės balsas vis labiau ir labiau išgirstamas Vakarų Demokratiuose. Todėl mums šiandien svarbiau, negu bet kada anksčiau, turėti vieningą vadovybę, kurios pareiga būtų mus jungti, vienyti ir mūsų vadovauti kovoj prieš bolševizmą ir palaikyti ryšį su mums draugiškomis valstybėmis. Tokia vadovybė reikalinga ne tik mūsų visų pritarimo, bet ir realios paramos. Mūsų svarbiausias uždavinys bent laikinai primiršti visus nuomonių skirtumus, asmenines ir partines ambicijas, kurios mus skaldo tada, kai mes taip reikalingi vienybės. Šito reikalauja ir kovos logika, ir blaivus protas, ir demokratinė dvasia.

Su dideliu apgailestavimu ir susirūpinimu skaičiau spaudoje buvusiu Lietuvos piliečių žydu pakaltinimus lietuvių tautai. Aš labai gerai žinau, jog tie pakaltinimai nepagrįsti, o, gal būt, net piktos valios padiktuoti. Visą vokiečių okupacijos laikotarpį lietuvių pagrindinis ir tauta su pasipiktinimu smerkė žydu žudynes ir stengėsi kuo galima padėti žydams. Žinoma, lietuvių tautoje, kaip ir visur, kitur, pasitaikė juodos sąžinės žmonių, tačiau dėl tų žmonių negalima kaltinti visos tautos, net ir po pirmosios bolševikų okupacijos patirtų skriaudų iš žydu pusės mokėjusios būti atladžia. Šios žydu pastangos sąmoningai ir nesąmoningai stengiasi lietuvių tautą diskredituoti pasaulio akyse, o tuo pačiu jos talkina to paties siekiantiems mūsų krašto okupantams. Mes turime būti labai budrūs ir laiku demaskuoti šiuos ketinimus.

Mano broliai ir sesers lietuviai, tebėna tai mano nuosirdus patarimas: gerbkime vieni kitų įsitikinimus, mokėkime nesipiktinti ir vertinti vieni kitus, negailėdami pastangų, dėkimės bendron kovon dėl mūsų tėvynės laisvės, mūsų visų svarbiausiojo tikslo.

Dr. Kazys Grinius, Buv. Lietuvos Respublikos Prezidentas

Čikaga, JAV. 1949.II.16.

Visi laikraščiai maloniai prašomi persispausdinti šį atsisveikinimą.

Vaistai jūros ligai gydyti

BALTIMORE, Md., vas. 15 d. — Du "John Hopkins" ligoninės gydytojai pirmadienį oficialiai paskelbė, kad jiems pavyko pagaminti vaistus, gydančius jūros ligą.

Izraelio valdžia uždraudė britų atstovui dalyvauti pirmame parlamento posėdyje. Šiuo reikalu britai tariasi su J. V. ir kitomis valstybėmis.

Britų valdžia gali imtis priemonių prieš vengrų valdžią, ji sulaužė taikos sutartį.

SKAITYKIT IR KITUS RAGINKITE SKAITYTI "NAUJENAS"

KORESPONDENCIJOS

BEVERLY HILLS, CAL.

VIOLA SWYT BAIGĖ AUKSTĄJĄ MOKYKLĄ

Pp. Berny ir Julia Swyt mylima duktė Viola sausio 28 d. 1949 m. baigė aukstąją mokyklą. Steigos salėje buvo labai iškilmingos graduacijos iškilmės, daug gražaus jaunimo. Vieni buvo tik stebėtojai, o kiti, apsirėngę togomis, gražia rykiuote žygiavo, mokyklos bene lydimi. Programa susidėjo iš kalbų ir giedojimo. Buvo išpildyti muzikos rinktinukai ir pildė juos jaunuoliai, tarp jų Viola Swyt, aukšto išsilavinimo pianistė; jų muzika tikrai stebino publiką. Jie išpildė sunkokus ir gražius kūrinius. Publika juos labai įvertino. Ypač tingo dėmesio mokytojai atkreipė į trijų jaunuolių tėvus ir po apėgij juos sutiko ir nuosirdžiai pasveikino.

Kalifornija, kai įsikūrė, bus 100 metų — nuo to laiko, kai pradėjo rasti aukso. Dabar į šį radinį gyventojai nebekreipia

didelio dėmesio. Jie susirado kitokias progas ir, kaip p. Swyt ir kiti, veikia filmų industrijoje. Tai yra kita auksinė proga, kuriuos mūsų jaunimas siekia. Taip pasakė vien iš mokytojų.

Po graduacijos iškilmių vykom į p. Swyt rezidenciją, 349 So. Maple Drive, ir ten jau buvo daug svečių. Visi gerame upe, ir kiek lukterėjus, prie gražiai paruoštų stalų pradėjo vaises ir pasilinksminimą. Ant stalo buvo didelės, gražaus tartaus su artistišku užrašu — linkėjimu Viola Swyt. Stalus puošė dideli ir gražūs gelių buketai, kurių vienas buvo nuo Onos Dovgin iš Chicago. Buvo ir kitokių pagražinimų ir gausių dovanų Viola Swyt. Jos mylimi tėvai taipgi įteikė jai gražias ir vertingas dovanas už jos ištvermę moksle ir pastangas. Violos žodis irgi buvo išpildin-

gas. Ji padėjo svečiams ir kartu tūteliams už taip didelį trūsų ir vertingas dovanas ir pasižadėjo bendradarbiaut mūsų tautiečių tarpe.

As ir mano vyras Jonas turėjom daug malonumo būti kartu su taip šviesia publika ir šiuo mes velijam Viola siekti dar aukštesnės laimės.

— Ona Klevinskas,
1236 N. Mariposa Ave.,
Hollywood 27, Calif.

Norwood, Mass.

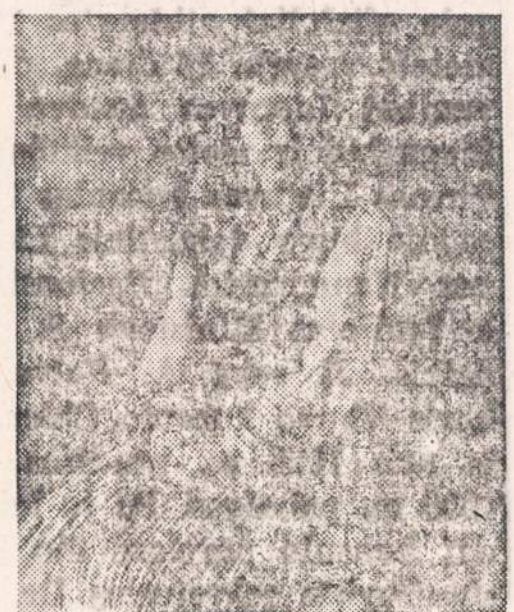
Lietuvos NEPRIKLAUSOMYBĖS MINEJIMAS

Amerikos Lietuvių Piliečių Bendrovė rengia Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimą ir Amerikos Lietuvių Tarybos vajui paremti koncertą ir prakalbas sekmadienį, vasario 20 d., Lietuvių svetainėje, 13 St. George ave. Pradžią 3 v. po pietų. Kalbės "Keleivio" redaktorius J. Januškis iš So. Boston, Mass., ir Mamonaitis, kuris neseniai yra atvykęs iš Europos ir dabartinį laiką gyvena So. Bostone. Koncerting programos dalį išpildys So. Bostono Gabijios choras vadovaujamas gabaus dirigento Jono Dirvelio iš Worcester, Mass. Dainuos visos chorras, merginų chorras ir vyrų grupė.

Rengėjai užtikrina, kad šis paminėjimas bus įdomus ir įvairus. Todėl kviečiame atsilankyti kaip vietinius, taip ir iš aplinkinių kolonijų. Visi būsite pilnai patenkinti.

— Kviestyly.

Šiandien Chicagos lietuvės minės Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį

JUZĖ DAUZVARDIENĖ
Kalbės per S. Barcus radio valandą

Rašo—Nora Gugienė

Chicago lietuvaitės nuolatos veikiančios visuose Lietuvos ir lietuvių reikaluose, šią dieną rengiasi įdomiai švęsti 31-ąją Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktį.

Kaip pridera, mūsų pirmoji lietuvaite, nepamainoma veikėja ponija Juzė Daužvardienė, pradės dienos programą, patiekdama savo visuomet įdomią kalbą per Sophie Barcus radio valandą. Būtinai atsisukite WGES stotį kaip 8:45 valandą šį rytą išgirsti ponios Daužvardienės mintis, išreikštas ryšyje su šios dienos svarbiu minėjimu.

CHICAGOS LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBO PROGRAMA POPIET

Sekdamas tą ypatingai gražią tradiciją, kad atšvęsti Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį, Chicagos Lietuvių Moterų Klubas šiandien padarys tai tikrai puikiai programą.

Klubas sumani ir energinga sekretorė ponija Mary Rudis yra šeimininkė Klubo "lunchoon", kuris įvyks Illinois Athletic Klube šiandien pirmą valandą popiet. P-ia Rudis taipgi parūpino atitinkamą programą.

VACLOVAS SIDZIKAUSKAS,
garbės svečias

Ponia Daužvardienė pristatys susirinkusioms garbės svečiai, Vykdomosios Tarybos pirmininką poną Vaclovą Sidzikauską, kaip svarbiausią kalbėtoją. Programos meninę dalį pildys buvusio šaulių Teatro artistė Elena Petrokaitė, pianistė Giedra Gudauskienė ir šventos Kryžiaus Akademijos mergaičių grupė.

Praeitam susirinkime Klubas, kurio pirmininkė yra p-ia Lilian Vanagaitienė, vice-pirmininkė p-ia Della Kuraitienė, sekretorė p-ia Mary Rudis, finansų sekretorė ponija Antoinetta Kazanauskienė ir išdėtininkė p-ia Ona Biežienė, nutarė aukoti šimtą dolerių (\$100.00) Amerikos Lietuvių Tarybai. Šian-

dien Klubas rengia šaunią programą minėjimui Lietuvos Nepriklausomybės. Nėra to susirinkimo, kad Klubas nepaskirtų aukos labdarėbei, tremtinių ir našlaičių reikalams.

Nebereikalo todėl Chicago Lietuvos Moterų Klubas, kuris šįmet pradeda 26-tuosius veiklos metus, yra taip populiarus ir turi tokios pagarbos žmonių tarpe. Klubietės pasižymėjusios dirba tikslu įnešti gražaus ir gero į kitų gyvenimą.

Stanley P. Balzekas aukojo \$120

Korespondencijoje apie Lietuvos nepriklausomybės minėjimą, tilpusioj Naujienose antradienį, įvyko nemaloni klaida. Pažymint įteikusių stambesnes aukas vardus buvo praleista p. Stanley P. Balzeko pavardė. Čia klaida atitaisoma: jis aukojo \$120 minėjimo programos reikalams.

— V. P.

Dr. W. T. Gibaszek, Opt.

945 WEST 31st STREET
Jis yra baigęs Monroe College of Optometry; turi laisvą Illinois valstybės. Reikia pažymėti, kad jis turi didelę praktika, dirba kaip optometrist jau du metai.

Tarnavo ilgus metus U.S. Navy kaip optometristas. Egzaminavo tūkstančius akių ir pririnko akinius. Dabar garsinasi Naujienose ir prašė pranešti, kad iš Naujienų gauna šimtus naujų pacientų.

Turėdamas didelę praktika, tinkamai patarnauja pacientams akių egzaminavime ir akinių pritaikyme.

Ofiso valandos yra tokios: nuo 1 val. iki 5 val. popiet ir nuo 6 iki 9 vakaro. Trečiadieniais nuo 1 popiet iki 6 val. vak. Prašar atsilankyti akių egzaminacijai. Jei nereikės akių, aš tuoj pasakysiu, kad nereikia. Prašar įsitemyti mano adresą.

(Sk.)

DR. W. T. GIBASZEK
945 W. 31st Street
REGISTERED OPTOMETRIST
Pritaiko akinius ir išsudušusių akių naujus padarus.
Valandos: 1-5 popiet ir 6-9 vakare
Trečiadieniais—1-6 popiet.
Tel. Virginia 7-7292.

INCOME TAKSUS PILDIO

J. P. VARKALA

VALSTIJOS REGISTRUOTAS AUDITORIUS
2401 West 63rd St.
Phone WALBROOK 5-7711

SEND, Inc.

304 West 63rd Street
CHICAGO 21, ILL.
Tel. ENGLEWOOD 4-5028

SEND PRIIMA

MAISTO SIUNTINIŲ UŽSAKYMUS I VISAS VOKIETIJOS IR AUSTRIJOS ZONAS, ANGLIJĄ, PRANCUZIJĄ, ITALIJĄ, OLANDIJĄ, BELGIJĄ, SVEICARIJĄ, LENKIJĄ, CEKOSLOVAKIJĄ, JUGOSLAVIJĄ.

Maisto siuntinėliai APDRAUSTI draudimo firmose, pristatymas GAJANTUOJAMAS. Nesuradus adresato—pinigai gražinami. Pakety dingęs siuntinys pakeičiamas kitu.

SPECIAL TAUKŲ!

No. A. 9 sv. grynų kiaul. taukų \$5.25

No. B. 18 sv. grynų kiaul. taukų \$8.50

No. 1 2 sv. taukų, kiaulinių.
2 sv. bekonu
2 sv. selami dešros
2 sv. kenuotos jautienos
1 sv. pieno milėlių.

No. 2 2 sv. bekonu
2 sv. kenuotos jautienos
2 sv. pietų Afrik. apels. marmelado
1 sv. cukraus
1 sv. kavos pupelių
1 sv. šokolado, blocks

No. 3 2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. bekonu
2 sv. cukraus
2 sv. aukšė. rieš. sūrio
1 sv. kavos pupelių.

No. 5 5.5 Sv. Kavos Pupelių \$3.00

No. 6 4.5 sv. cukraus \$4.00
4.5 sv. kavos pupelių

EXTRA RIEBALŲ 6 SV.!!!
2 sv. kenuotos sviesto
2 sv. bekonu
2 sv. kiaulinių taukų
1 sv. šokolado, blocks
1 sv. cukraus
1 sv. kavos pupelių.

Pinigų Pervedimas į Vokietiją: \$8.25 už 100 MARKIŲ
Mažiausias užsakymas 100 markių

MEDLEVA ŽIEVIJS

Medleva yra vienas geriausių gyduolių nuo užsienėjų vidurių užkietėjimo, geriant daug ar mažai, ji nepakenkia sveikatai, ji lengvai liuosuoja vidurius, stabdo galvos skaudėjimą ir priduoja kūniui gyvumo ir skaisumo. Vienas puodus verdancio vandens ir vienas šaukštukas sutrintos Medlevo Zievių, gerk kada atšals. Medlevo Zievių \$1.50 svaras, o už \$1.00 10 uncijų. Trukzolių Saksnis vaistas nuo patrukimo, po krūtine skaudėjimo, dieglių, palengvina atkosėjimą, verčia prakauti. Trukzolių svaras \$3.00, o už \$1.00 5 uncijos.

ALEXANDER'S CO.
414 W. BROADWAY,
So. Boston 27, Mass.

Pirkite tose krautuose, kuriuos garsinasi "NAUJIEOSE"

Atviros Kojų Žaizdos Gali Būti Išgydytos

Kam kentėti ir nemiegoti per naktis, jei jus galite to išvengti. Pabandykite BOROXYL OINTMENT. Jos pagelbėjo daugeliui žmonių. BOROXYL OINTMENT pašalina skausmus, niežėjimą, deginimą ir pagelbia gijimui. Taipgi vartojamas nuo ecema nedegimų ir kitų odos ligų. Kaina \$1.50. Siųskite Money Order' arba nuvykite į:

BOROXYL CO., 1241 NO. ASHLAND AVE.
CHICAGO 22, ILLINOIS.

?? INCOME TAKSŲ IŠPILDYMAS ??

AR JUS ZINOTE, kad jūs galite išpildyti taksų blankas VIENAM ASMENIUI 3 SKIRTINGAIS BUDAIS ir VEDUSIEMS ASMENIMS 6 SKIRTINGAIS BUDAIS? Randasi patogumai ir nepatogumai kiekvieniame būde. Ar jūs income taksų apskaičiavimo būdas yra geriausias? Ar jūs gaunate tinkamą atokavimą, kuris jums priklauso? Jei ne, tai jums kainuoja pinigai. Ne kiekviena income taksų blanka yra išpildyta geriausių būdu — tinkamu būdu — tokiu būdu, kuris sutapatų jums daugiausia pinigų. Jei jūs rūpinatės apie taksų blankų išpildymą — mes galime jums pagelbėti. Mes specializuojamės išpildyme taksų blankų PAVIENTIMS — NAMŲ SAVININKAMS — PROFESIONALS, MAZIEMS BIZNINERIAMS ir DIDELIEMS BIZNINERIAMS.

23 METŲ PATYRIMO TAKSŲ REIKALUOSE.

Pirmiau buvo prie Internal Revenue Dept. ir U. S. Department of Commerce on Business Census.—Nebraugtas ratos.—Atsargų dėmesį kreipiame į jūsų specialias problemas ir visas daroma konfidencialiai, akuratiškai ir maloniai patarnaujama.

Mes turime lietuvių, kuris jums patarnaus Income Tax blankų išpildyme, kuris turi 20 metų patyrimą Income Tax reikaluose.

STEPHEN TEKLAČ

MORGAN REAL ESTATE & INSURANCE CO.
COMPLETE REAL ESTATE SERVICE IN ALL BRANCHES
See Us for INSURANCE PROTECTION Against Anything
953 W. 31st Street, CHICAGO 8 ILL. Yards 7-0312
Atdara nuo 9:00 ryto iki 9:00 vakaro. Sekmadieniai susitarus.

Pradėkite taupyti dabar, nes vadinamieji "boom" laikai eina prie galo

Duodame Paskolas Ant Namų Lengvais Išmokėjimais

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1739 So. Halsted Street HAYmarket 1-3317
Atdara kasdien nuo 9 ryto iki 5 vak. Trečiad. nuo 9 ryto iki 12 d. Ketvirtad. nuo 9 ryto iki 8 vak. Šeštad. nuo 9 ryto iki 2 popiet.

MŪSŲ NAUJAUSIAS PRODUKTAS

Skani Lietuvos Kaimo RUPI RUGINĖ DUONA

Išvežiojame Chicagoje ir priemiesčiuose. Siunčiame į visus miestus Amerikoje paštu. Siuntinius gausite per vieną dieną.

SKAMBINKITE TEL. FR ontier 6-4622 ARBA RASYKITE: PIVARONAS BAKERIES!

4622 So. Marshfield Avenue, Chicago 9, Ill.

3%
MOKAME ANT VISŲ TAUPYMO SKYRIU

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

6234 S. Western Ave. Ph. GROvehill 6-7575
JOHN PAKEL, President and Manager

3793 Archer Ave. Phone LAfayette 3-7065

Paragon Upholstering

MES DIRBAME AUKSTOS RŪSIES UPHOLSTERING

